

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
25 ΜΑΪΟΥ 2012

ΚΕΙΜΕΝΟ

Κωνσταντίνος Καβάφης

Μελαγχολία του Ίάσωνος Κλεάνδρου
ποιητού ἐν Κομμαγηνῇ· 595 μ.Χ.

Τό γήρασμα τοῦ σώματος καί τῆς μορφῆς μου
εἶναι πληγή ἀπό φρικτό μαχαῖρι.
Δέν ἔχω ἐγκαρτέρησι καμιά.
Εἰς σέ προστρέχω Τέχνη τῆς Ποιήσεως,
πού κάπως ξέρεις ἀπό φάρμακα·
νάρκης τοῦ ἄλγους δοκιμές, ἐν Φαντασίᾳ καί Λόγῳ.

Εἶναι πληγή ἀπό φρικτό μαχαῖρι.
Τά φάρμακά σου φέρε Τέχνη τῆς Ποιήσεως,
πού κάμνουνε — για λίγο — γὰ μὴ νοιώθεται ἡ πληγή.

(1921)

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

A1. Τρία ἀπὸ τα βασικά γνωρίσματα τῆς ποίησης τοῦ Κ. Καβάφη εἶναι ἡ πεζολογία, ἡ ἰδιότυπη γλῶσσα καὶ ἡ χρῆση συμβόλων. Για το κάθε ἓνα ἀπὸ τα παραπάνω γνωρίσματα να γράψετε ἓνα ἀντίστοιχο παράδειγμα ἀπὸ το ποίημα πού σας δόθηκε.

Μονάδες 15

B1. Στο ποίημα, σύμφωνα με τον Στέφανο Διαλησμά, «έχουμε ἓνα δυσανάλογο μεγάλο τίτλο (με προσεκτικά τοποθετημένη στίξη, ὥστε να προβάλλει τα μέρη ἀπὸ τα οποία ἀπαρτίζεται) που υποστηρίζει καὶ συμπληρώνει ποικιλοτρόπως το ποίημα».

Να τεκμηριώσετε τὴν παραπάνω ἀπόψη αιτιολογώντας τὴ συγκεκριμένη ἐπιλογή τοῦ τίτλου ἀπὸ τον ποιητή.

Μονάδες 20

B2. Να επισημάνετε στο ποίημα τέσσερα διαφορετικά εκφραστικά μέσα (μονάδες 8) και να ερμηνεύσετε τη λειτουργία τους (μονάδες 12).

Μονάδες 20

Γ1. Να σχολιάσετε τους παρακάτω στίχους σε ένα κείμενο 100-120 λέξεων:

**Εἰς σέ προστρέχω Τέχνη τῆς Ποιήσεως,
πού κάπως ξέρεις ἀπὸ φάρμακα
νάρκης τοῦ ἄλλου δοκιμές, ἐν Φαντασία καί Λόγω.**

Μονάδες 25

Δ1. Να συγκρίνετε ως προς το περιεχόμενο το ποίημα του Κ. Καβάφη *Μελαγχολία τοῦ Ἰάσωνος Κλεάνδρου ποιητοῦ ἐν Κομμαγενῇ· 595 μ.Χ.* με το παρακάτω ποίημα του Τ. Λειβαδίτη *Αυτοβιογραφία*, εντοπίζοντας (μονάδες 5) και σχολιάζοντας (μονάδες 15) τρεις ομοιότητες και δύο διαφορές μεταξύ των δύο ποιημάτων.

Μονάδες 20

**Τάσος Λειβαδίτης
Αυτοβιογραφία**

Ἄνθρωποι πού δὲ γνώρισαν ποτὲ μοῦ δώσαν τὸ αἷμα μου καὶ τ' ὄνομά μου,
στὴν ἡλικία μου χιονίζει, χιονίζει ἀδιακοπῶς
μιὰ κίνηση πάντα σὰ νάθελα νὰ προφυλαχτῶ ἀπὸνα χτύπημα
δίψασα γιὰ ὅλη τὴ ζωὴ, κι ὅμως τὴν ἀφήσα
γιὰ ν' ἀρπαχτῶ ἀπ' τὰ πελώρια ἀγκαθια τῆς αἰωνότητας,
ἢ σάρκα μου ἕνας ἐπίδεσμος γύρω ἀπ' τὸ αὐριανό μου τίποτα
κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ με βοηθήσει στὸν πόνο μου
ἐκτὸς ἀπ' τὸν ἴδιο μου τὸν πόνο – εἶμαι ἐδῶ, ἀνάμεσά σας, κι ὀλομόναχος,
κ' ἡ ποίηση σὰ μιὰ μεγάλη ἀλήθεια, πού τὴν ἀνακαλύπτεις ὕστερ' ἀπὸ χρόνια,
ὅταν δὲν μπορεῖ νὰ σοῦ χρησιμεύσει πιά σὲ τίποτα.

Ἐπάγγελμά μου: τὸ ἀκατόρθωτο.

Τάσος Λειβαδίτης, *Ποίηση*, τ. 1, Αθήνα, Εκδόσεις Κέδρος, 2003, σ. 429.